

A harmadik huszezer lejes sorsolás 7-ik száma

VIII. évfolyam, 162. szám. Oradea—Nagyvárad.

Ára 5 lei

Csütörtök, 1926. június 22.

Cenzurat.

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BELA

Franciaország nagy események előtti áll — A munkásság nagy tömegekben vonul fel és inzultálja az idegeneket. Bezárják az üzleteket, az utca tüntet a kereskedők ellen

Kinos botrányok a külföldi művészek körül

— Az Estilap eredeti távirata —

A francia események valószínűleg drámai tempóban kergetik egymást. Tegnapelőtt még csak a tőzsdén és a parlamentben játszódtak le világtörténelmi jelentőségű jelenetek. Tegnapra azonban már megmozdult a párisi utca is.

Az a párisi utca, amely már több ízben diktálta Európának a legmeglepőbb eseményeket. A párisi nép türelmes, vidám és elnéző, de kegyetlen és brutális is tud lenni.

A párisi utca gyűlölete első sorban az idegenek ellen lobbant fel. Mai távirataink már erről a véres eseményekről

számolnak be. Különösen az idegen művészeket inzultálták, akiket eddig dédelgetett és becézett Franciaország fővárosa. De nem kevésbé elkecseregett a hangulat

a kereskedők ellen is, akik a frank zuhanása miatt kénytelenek voltak az üzleteket bezárni. A hangulat nagyon nyomott és komolyan tartanak attól, hogy a legközelebbi napokban egészen új fordulatot vesznek a francia események.

A legújabb távirataink Franciaország szerencsétlenségéről a következők:

a kormány ellen fordult. Nem nézik többé, milyen politikuskiből alakult az új kabinet,

csak azt látják, hogy a frank zuhanását Herriot sem tudja megállítani.

Akció az új kormány ellen

Az utca kormányellenes hangulata a politikában és a sajtóban is visszatükröződik. Az összes lapok — néhány radikális organumtól eltekintve. —

a legkedvezőtlenebb fogadtatásban részesíti az új kabinetet.

A jobboldali Gaulois azt írja, hogy a Herriot kormány hivatalba lépése az egész ország népét provokálja. Az Echo a kamara azonnali feloszlását és új választás elrendelését sürgeti.

A Herriot kormány, — szerinte — külpolitikai okokból sem tarthatja magát.

Ismeretes ugyanis, hogy az új miniszterelnök Moszkvával a legjobb viszonyban van. Ezt az angol konzervatívok nem jó szemmel nézik és különösen Baldwin tiltakozik az új orientáció ellen.

Herriot az, aki a Ruhrvidékről lemondott és a Rajna vidék megszállását is megszüntette.

Herriot intézkedik a zuhanó frankról

Párisból jelentik: Demonzie pénzügyminiszter tervei megvalósításához bizonyos felhatalmazásokat és szabad mozgást kér. Ez újabb elkecsereedésre ad okot, mert hiszen

Caillaux ugyanezt akarta, de Herriot megtagadta tőle és ezért kellett megbuknia a Briand kormánynak.

Az új kormány megfontolja azokat az intézkedéseket is, amelyek a devizakereskedelem ellenőrzésére irányulnak. Nagyon valószínű,

hogy további intézkedésig bezárják az értéktőzsdét. A tőzsde vezetősége már is szigorú intézkedéseket fogantatott. Nem szabad többé az árfolyamokat magasabban jegyezni, mint a július tizenötödiki kurzusokat.

A tőzsde vezetősége hivatalos proklamációt tett közzé, melyben

azt hangoztatja, hogy

habár a helyzet most súlyos is, még sem indokolja semmi a mostani pánikot.

Az esti kurzusok Párisban

A bankok előtt tolongó tömeget a végtelenségig felizgatták a tőzsdei árfolyamokról szóló jelentések. A font 247 francia frankra, a dollár értéke ötven francia frankra emelkedett. A tömeg magatartása olyan fenyegető volt, hogy

be kellett tiltani a tőzsdeárfolyamok publikálását. Az összes posta és táviráda igazgatóságok már megkapták a rendeletet, hogy tilos rádió után a kurzusokat közölni.

Az egész Franciaország feszült figyelemmel néz a csütörtöki parlamenti ülés elé, amely dönteni fog a Herriot kormány sorsa fölött.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 240—

BERLIN	12295	PARIS	—
NEW-YORK	51635	PRAGA	1530—
LONDON	251250	B. PEST	72 30
BECS	73—	MILANO	1632—

A lei mai változatlan kurzusa nyomán csak a külföldön is zuhanó árfolyamu valutákban hozott változást.

Az utca megtámadta a külföldieket

A Montmartre-on tegnap botrányos utcai tüntetések játszódtak le. Egy párisi csoport

megtámadott egy zsúfolt autót, amely zsúfolásig tele volt idegenekkel. Az utasokat leszállásra kényszerítették, nagyon sok embert tettleg inzultáltak.

A rendőrség futólépésben vonult ki és képtelen volt beavatkozni. A frankesés miatt az idegeneket támadták.

A művésznegyedben számos összeütközés történt. Az egyik kávéházban a munkások

a külföldi művészeket agyafőbe verték. A rendőrség csak nehezen tudta a művészeket kiszabadítani a felizgatott néptömeg kezéből.

Nagyon elkecseregett a hangulat az élelmiszerüzletek ellen is, amelyek beszüntették a legfontosabb élelmi cikkek árusítását.

Párisból jelentik: A frank romlás és a lavinaszerűen emelkedő drágaság miatt a lakosság elvesztette türelmét. Tegnap megtörtént az első tüntetés az idegenek ellen. A Montmartre-on egy párisi tömeg megtámadott egy autót.

Mindenkit leszállásra kényszerítettek, egyes békéltetőket tettlegesen inzultáltak. A rendőrség szétzavarta a támadókat.

A Montparnagasson egy csoport támadást intézett egy kávéházi terrasz ellen, amely külföldi művészekkel volt tele. Nagyon sok festőművész sulvosan bántalmaztak. A kinos jelenetek és a zajos botrányok egymást érték.

A munkások hangosan becsmérelték és zsidózták az idegeneket. A bankok előtt, ahol a devizaárfolyamokat kiüldögeztették, állandóan fenyegető és hatalmas néptömeg tolong.

Az üzletek jelentékeny részét bezárták, a kereskedők visszatartják készleteiket, mert még a beszerzési árakat sem tudják megkapni. A párisi utca éppen olyan, mint a legszörnyűbb időben a háborúvesztés országokban volt.

Késő este az utca hangulata

Zürichben ma már nem jegyezték a frankot

Most már a lira is zuhan

A ma délelőtti zürichi nyitással a meglepetéssel szolgált, hogy a frank kurzusát nem közölte a jelentés. Valószínű, hogy

párisi intervencióra további intézkedésig beszüntették a francia frank zürichi jegyzését. Egészen váratlanul azonban a lira árfolyama vonta magára az érdek-

lődest. Tegnap még 17.50-el zárult a mai nyitás már csak 16.32 volt, tehát

nem egészen huszonnégy óra alatt több, mint száz pontot esett.

Pénzügyi körök véleménye szerint a milánói valuta esése a francia frankkal szorosan összefügg.

Dorian-Filmszínház

Ma, szerdán 5, 7 és 9 órákor

Le a férfiakkal

Egy leány története, aki nem akar férjet
5 vidám felvonásban.

A főszerepben:

Scave Gallone, Andre Habai
és egy 2 éves csodagyerek.

Ezenkívül:

Kairó hercegnője

7 felvonásban.

Korhú sisakok, fegyverek és vérték — Monumentális építkezések
Hatalmas csatajelenetek.

Legközelebbi műsor

Páris rózsája

Mary Philbin és Huszár Károly-lal.

HIREK

Magyar miniatűrök

A napokban hagyta el a sajtót Aradon Károly Józsefnek, az aradi újságíró-társadalom egyik régi, érdemes munkásának könyve, amely méltán sorakozik az erdélyi irodalom produktumainak abba a sorába, amely minden regionalizmustól eltekintve, a becsületes író törekvések pregnáns momentuma.

A könyvet, ha elolvassuk, azzal az érzéssel tehetjük le, hogy az epikai írásokon keresztül is revelálódott bennünk egy írónak egész egyénisége, mentalitása, világnézete.

Károly József romantikus, mint ahogy minden írónak romantikusnak kell lennie, meg kell éreznie az életnek materiális értékeit, azzal a szimbolikus meglátással, hogy az emberi lét, kaotikus értelmetlenségében is csak institúciók, kába, fatalista vonágás. Károly József alakjai élnek, de nem uralkodnak önmagukon, cselekednek, de nem urai tettük indítóokainak. Egy kissé hideg, elvonatkoztatott meglátásaiban elvonulnak az élet alakjai, a modern, legfőbbvire kisvárosi társadalmi élet szürke alakjai, szürke életlehetőségeikkel és homályos attitűdjeikkel; vagy a multnak, a históriává merevedett temps passé-nak figurái, de nem a multban, hanem a jelen pillanatnak mindig modern szellemidéző atmoszférájában.

A novellák első csoportja az író tulajdonképeni hitvallása; egy pár mesterien kiválasztott miniatűr, amelyből reflektorként világlik elő az író áhitatos, büszke, de nem mellveregető, nem jujdemagyarvagyonok inonációval demonstráló, hanem bensőséges, szemérmes magyarsága. Nem a szavain keresztül érezzük ezt meg, hanem az érzéseink, az áhítatlán, a megilletődöttségén.

Az élet sivár vigasztalatlan, durva, meg nem értő és mégis szép, fájdalmasan szép. Örömeink átvezet a melankólia, fájdalmában vigasztal a fatalisztikus megnyugvás. Ez az impresszió dominál bennünk, ha végigolvassuk Károly József alorizma, csoportba gyűjtött megfigyeléseit, finoman pocn-tírozott novelláit. Derűvel olvasuk és mégis nosztalgiával tesszük le ezeket az írásokat.

Realista és mégis romantikus.

Ismeri az életet, tisztában van szenvedésével, visszasságával, mai, abszolút mai problémáival, de csak érinti őket, nem elemzi naturalisztikusan, csak keretnek piasz-szírozza a lélek vívódásai köré. A boldogság? a szerelem és csak a szerelem. Ez a konkluziója. És csak a boldog szerelem. Ami olyan ritka. Élmi: szükségesség, közöny, megalkuvás.

Pessimista? Nem. Hiszen szereti az életet, ragaszkodik hozzá, nem mizantróp. Szereti az embert; testvére, vére, küzdőtársa, osztályosa. Humanista, és aki humanista, az csak optimista lehet. Mert nem mosolyog keserű, cinikus grimace-szal az emberek tülekedésén, hanem megértő, megbocsátó öleléssel szorítja szívéhez őket.

A tónusa? Meleg letompított, pasztózus. A modora lebilincselő. A stílusa tiszta, kristálytisza, nem frazeológus, nem dekadens, nem zavaros. Lágyan folyó, elegáns verve-vel, zökkenés nélküli elbeszélő-talentsággal, pátoz nélkül mesél Károly József, azzal az érzéssel, amely nem tülekedik, hanem megfog, megragad, megindít, fölemel és megtisztít.

Bíró József.

Párisi bevásárlási utam előtt a raktáron levő összes divatuj-donságaimat „Rodier” kelméket és mosóárut tetemes árengedmény-nyel árusítom.

SZILÁGYI

női divatáruhaza

Bul. Reg. Ferdinand 3

* Szenzációs sorsolás lesz szombaton a Hegedüs kölcsön-könyvtárban. Nagyvárad egyik legjobban elismert kulturális vállalkozása, a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára hétről-hétre nagyszerű meglepetésekkel kedveskedik olvasóinak. Ugyanis minden héten tíz-tíz érdekes kottát sorsol ki a könyvtár igazgatósága. A kottákat úgy válogatták össze, hogy a legkülömbözőbb ízléseket kielégítsék. Klasszikus és modern zeneművek, operettek, táncszámok egyaránt találhatók a kisorsolásra kerülő tíz kotta között. Minden héten öt-öt kölcsönkönyvtári olvasó nyer egyenként tíz-tíz zeneművet. Nem tekintve a dusan felszerelt könyvtárat, már csak ezért a kottasorsolásért is érdemes kölcsönkönyvtári olvasóul beiratkozni. Külön felhívjuk a figyelmet a kölcsönkönyvtár július 24-i szombati sorsolására.

Jön

Harold Lloyd

* Egy régi magyar újságíró halála. Budapestről jelentik: Kemény Gyula, aki a Politisches Volksblattnek 40 év óta munkatársa, tegnap hetvenöt-éves korában meghalt. Az elhunyt kedvelt tagja volt a budapesti újságíró társadalomnak. Számos regényes korrajzot írt Budapestről és a Habsburgokról.

Az Atlantic nyári mozgó és Apolló mozgó

ma szerdán vetítik utoljára

Repülés a föld körül 13 nap alatt

világlágert, 2 rész 20 felvonásban

A két rész egy előadás keretében
Előadások az Apollóban d. u. 5 és 9 órákor
az Atlantiban 6 és 9¼ órákor

Csütörtökön

A végzetes első szerelem

Hatalmas társadalmi dráma 8 felvonásban.

A főszerepekben: Henry Krauss, a legnagyobb francia színész,
Helena Darly, a „Rejtelmek háza” női főszereplője,
Nina Vanna, a „Virrasztanak a fegyverek” női főszereplője
és a francia színművészet jelesei

* Varrónók figyelmébe! Ttyle érkezett ma, ára 180 Lei a Hegedüs Hirlapirodában.

* A spanyol király otthon. Budapesti tudósítónk táviratozza: Madridból jelentik, hogy Alfonz spanyol király és Primo de Rivera diktátor tegnap odaérkeztek külföldi utjukról.

* Óriási erdőtüz Kanadában. Londonból jelentik: A kanadai Albertában és Britt-Kolumbiában hatalmas erdőtüz tört ki. A kár eddig százezer dollár.

* Varrónók 10 százalék engedményt kapnak a divatlapokból a Hegedüs Hirlapirodában.

Jön

Harold Lloyd

* Jászai Mari állapota súlyosbodott. Budapestről jelentik: Jászai Mari állapota a János-szematóriumban rosszabbra fordult. Betegségét tüdőkomplikációk súlyosbították. Az orvosok most inzulinkezeléssel próbálkoznak, de nem sok reménnyel.

* Előjegyzések az állami József Vulcan polgári iskolában az 1926—27-iki tanévre megkezdődnek folyó hó 26-ikától augusztus 1-ig. Naponta lehet jelentkezni délelőtt 10—12 óráig az igazgatói irodában. Azok, akik más iskolából jönnek, kötelesek magukkal hozni múlt évi bizonyítványukat, (vagy Avizt) és születési és ujjraoltási bizonyítványukat. — Oradea, 20 Julie 1926. Dir Aurel Gajia igazgató.

* Nem szabad kutyát vinni étterembe vagy kávéházba. A nagyvárad rendőrprefektúra mindenkire egyformán kötelezően közli, hogy kutyát sem étterembe, sem kávéházba nem szabad bevinni. — A rendelkezés megszegőivel szemben szigorú retorziókat fog-nak alkalmazni.

* Marica operett legszebb számaait külön is megveheti a Hegedüs Hirlapirodában.

* NAC—Törökvis újsági bajnoki döntő mérkőzés lesz ma délután 7 órákor a Károly-pályán, amely iránt páratlanul nagy érdeklődés nyilvánul. Tekintettel az erőviszonyokra, a küzdelem teljesen nyílt és a pilanatnyi diszpozíció fogja eldönteni, hogy melyik csapat lesz a győztes.

* Eltávolították a Kishidő melletti illemhelyet. Ha jól emlékszünk, öt évvel ezelőtt vette tervbe a város, hogy a Kishidő mellett éktelenkedő nyilvános illemhelyet elhelyezze. A terv azonban nem valósult meg és a sárga vasházikó ma is ott diszeleg ugyanazon a helyen. Tulbure György tanácselnök, aki városképzéseti szempontból több életrevaló intézkedést kíván tenni, ma délelőtt magához kérte Kószeghy József főmérnököt, akivel megegyezett abban, hogy a legrövidebb időn belül kitelepitik, valószínűen a Nagypiacra a Kishidő melletti illemhelyet.

Délután fél 4 órákor felül Nagyváradon a pesti újorsra és másnap dél után 2 órákor már Ab-bázióban van. Az Elena-penzióba szálljon. 1

Heyman szinkör

Ma, holnap és pénteken

A züllés után

Főszereplők: ASTA NIELSEN
GEORG CHMARA

Éleire-halálra

A nyári saison nagy slágere

Strandfürdőt Nagyváradnak!

A Körös tegnapi áldozata ismét ráterelte a figyelmet azokra az áldatlan állapotokra, amelyek a nagyváradnak nyári fürdőzése terén uralkodnak. Nem az első, s bizonyára nem az utolsó haláleset ez, amit a szabadban való fürdés terhére kell írunk. Minden évben belefut a Körösbe egy-két fiatalember, akinek haláláért csak kisértésben oldja fel a felelősséget az a körülmény, hogy — esetleg nem tud úszni. Tény az, hogy ilyen és hasonló balesetekre mindaddig megvan a lehetőség Váradon, amíg a város egy minden tekintetben megfelelő, — strandfürdőt fel nem épít. Aradnak, Kolozsvárnak, Temesvárnak, Szatmárnak, Marosvásárhelynek, szóval Erdély minden számottevő városának több pompás strandfürdője van, csak éppen Várad az egyetlen város, amelynek nagy ügyel-bajjal, évről-évre összetakolt fürdővel kell beérnie.

Szó sincs róla, a várad uszoda bérletét nem akarjuk felelőssé tenni a tegnapi halálesetért. Ő hosszú, évekre szóló bérleti szerződést kötött a várossal, és igazán nem tehet arról, hogy a hónapokig tartó esőzések folytán máig sem volt képes az uszodát üzemképes állapotba hozni. Viszont az is bizonyos, hogy a bérlet — szerződésére való tekintettel — senki sem kötelezheti arra, hogy egy strandfürdőnek költségkivül tekintélyes költségeit investálja. A város fejlődése és a szomorú tapasztalatok azonban maguk után vonják azt a követelést, hogy a strandfürdőt és ezzel kapcsolatban a népfürdőt is ki kell építeni.

Szesélyes időjárásra mindig van kilátás. Nem lehetetlen tehát, hogy a jövő évben és a következő években is kénytelenek lesznek sokan a szabadban fürödni és ki lesznek téve annak, hogy a szerencsétlen Turák Lajos sorsára kerülnek. A városnak tehát már csak ebből a szempontból is kötelessége a strandfürdő megteremtése, ami különben városfejlesztési szempontból is elmaradhatatlan.

Véleményünk szerint az a körülmény, hogy a várost ezidőszent az uszoda bérletével kötött szerződés terheli, nem lehet a várad strand megvalósításának akadálya. Elvégre a bérlet jogait bizonyos formá-

ban biztosítani lehetne, akkor is, ha az uszoda helyett kényelmes, modern fürdő állana a kö-

Huszonötmilliós adóssággal megszökött egy galaci nagykereskedő

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Galacból jelentik: Harilaos Bosztandzsoglu a Bosztandzsoglu-Frères kézműáru-cég tulajdonosa, néhány nappal ezelőtt eltűnt. Péntek déli 1 óra óta az üzletet ki sem nyitották. A szomszédos kereskedők nem tulajdonítottak különösebb jelentőséget a dolognak, mert azt hitték, hogy Bosztandzsoglu beteg, vagy elutazott vidékre. De az üzlet még kedden sem nyílt meg. Ekkor a kereskedő lakására valóságos zarándoklás indult meg. A család kijelentette, hogy nem tud semmit Bosztandzsoglu eltűné-

zéséről. Ami pedig a strandfürdő építésének költségeit illeti, ez — szerintünk — meghozná a kamatát abban a negativumban is, hogy többé nem volna szükség az uszodának évről-évre való költséges és bajos összefakolására.

sére vonatkozóan.

Kézműárukereskedők köréből nyert értesülésekből kiderül, hogy a Bosztandzsoglu-Frères-cég az utóbbi időben több millióért adott el árut olyan cégeknek, amelyek csődbe jutottak. Így aztán a galaci nagy cég is meggingott. Bosztandzsoglu, amikor nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének, megszökött. Huszonöt millió lej adósságot hagyott hátra.

Az érdekelt hitelezők feljelentést tettek a cég ellen.

Cimeres dresszben játszanak vasárnap a nagyváradai futballisták

Kolozsvár és Temesvár is lekötötte a debreceni csapatot

A Nagyvárad Estilap tegnapi száma vitte szét a hírt annak a sportszenzációnak, hogy

vasárnap délután Debrecen válogatott csapata játszik Nagyváradon.

Az esemény jelentőségére legjellemzőbb, hogy tegnap a kolozsvári, ma pedig a temesvári sportszövetség fordult azaz a kérelemmel a várad sportszövetséghez, hogy nem volna-e lehetséges

a válogatott magyar labdarúgókat Temesvárnak és Kolozsvárnak is lekötönnie?

A mérkőzés előrelátható rendkívüli sikerére az is jellemző, hogy ma kezdték meg a vasárnapi nemzetközi válogatott mérkőzésre szóló jegyek árusítását és a sportszerető publikum valóságos ostromot indított a számozott fénntartott helyekért.

De nemcsak Váradon nyílvánul ez a nagy érdeklődés, hanem ugyanez ta-

pasztalható Erdély valamennyi sportcentrumában, Temesvár, Arad és Kolozsváron is, ahonnan szintén táviratilag kértek jegyeket a vasárnapi meccsre.

Ez a példátlan módon megnyilatkozó érdeklődés azonban igen logikus és benaivan korántsem lep meg.

A budapesti válogatottak (csaknem a teljes magyar válogatott) múltkori temesvári

szereplése után ez lesz az első eset, hogy Keletmagyarország bajnoksapata szintén lejön, hogy összemérje erejét

a Kinizsi után kétségtelesen legjobb romániai tizeneggyel.

A várad sportszövetség nagy súlyt kíván fektetni a mérkőzés külsőségeire is és mint értesülünk az elmúlt tizenegy cimeres dresszt vásárolt.

Vasárnap lesz az első alkalom, hogy a várad reprezentatív csapat tagjai a nemzetközi mérkőzéseket legjobban dokumentáló cimeres dresszt öltik fel magukra.

A debreceni válogatottak fogadtatását és a pályán lezajló ünnepséget egy bizottság készíti elő, amelynek programjáról a publikumot még idejekorán fogják tájékoztatni.

Ne vásároljon francia frankot mert azon veszíteni is lehet

Ha nyerni akar.

Csak az Estilapot vegye meg mindennap.

Semmit sem kockáztat és biztosan nyer!

A harmadik huszezer leies húzás már

július 28-án lesz.

Siessen pótolni a hiányzó sorsolási számokat.

Még nem késő.

Százakra megy azoknak a száma, akik az Estilap húzá-

Sürgősen ratifikálni kell az olasz-jugoszláv kereskedelmi egyezményt

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: A lapok szerint az olasz kormány utasította Bodrero belgrádi követet, hogy tegyen lépéseket Nincsics jugoszláv külügy-miniszternél az olasz-jugoszláv kereskedelmi egyezmény sürgős ratifikálása érdekében és figyelmeztesse a jugoszláv kormányt, hogy az egyezmény ratifikálásának halasztása kellemtelen hatást fog kiváltani az olasz közvéleményben.

Egy világhírű repülőlszif kalaszirólája

— Az Estilap eredeti távirata —

Madridból jelentik: Durand repülőhadnagy, aki elsőnek repült át Spanyolországból Dél-amerikába, s Argentínában kötött ki, — tegnap a madridi repülőtéren gyakorlatozott. A világhírű pilóta gépét három-ezeröttszáz méter magasban defekt érte és lezuhant. Az aeroplánhoz kötözött teste felismerhetetlenségig összeroncsolódott. A spanyol nemzet halottjának tekintik.

Szabad kikötő Pozsonyban

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: Pozsonyban a Dunán szabad kikötőt terveznek, új hajózási medencékkel és raktárakkal, 180 millió cseh korona költségben.

Időjárás

A kánikula ugylátszik a negyvennapos eső után most a maga valójában mutatkozik. A tegnap késő esti rövid zápor arra sem volt jó, hogy valamit enyhítsen a hőségben.

Prognózis: Változatlanul meleg időjárás várható, helyenként nyári zivatarokkal.

sain már nyertek.

Mindenkire sor kerül.

A kétszáz ezer leies sorsolási ciklus sikerére jellemző, hogy

a vidék is nagyon érdeklődik a sorsolás iránt.

Mindenki, mindennap beléphet az Estilap olvasói közé és részt vehet a szenzációs sorsolásokon.

Tessék érdeklődni felvilágosításért a kiadóhivatalban (Hegedüs Hirlapiroda.)

X A saját feleségem ellen pedig csak nem követhetek el erkölcsstelen merényletet...

A rendőrtisztviselő azután kihirdette a határozatot, amelynek értelmében véglegesen letartóztatja a tanárt.

A most megtartott bírósági tárgyaláson Richter ismét azzal védekezett, hogy felesége halála után a mostohaleánya voltaképpen teljesen idegen nővé változott át.

— Addig, míg a feleségem élt, — ugymond — csakugyan fennállott közöttünk a mostohaapa és a mostohaleány között levő viszony. A feleségem halála után azonban

ez a viszony megszűnt, én nyugodtan feleségül vehettem a volt mostohaleányomat.

Így ellene többé erkölcsstelen merényletet el nem követhettem. Különbösen házasság keretén belül lehetetlen erkölcsstelen merényletet elkövetni.

A bíróság elfogadta ezt az álláspontot s kimondotta, hogy Richter Rudolf valóban nem követhetett el erkölcsstelen merényletet a saját felesége ellen.

— De ha el is ejtettük önnel szemben ezt a vádat, — folytatta a tárgyalásvezető elnök — még mindig azzal vádolja önt az ügyész ur, hogy

feleségül vette a mostohaleányát, már pedig ez a törvény értelmében tilos.

Richter Rudolf vehemenssen védekezett.

— A házassági törvény — ugymond — azt parancsolja, hogy csak az egymást szerető felek léphetnek házasságra.

Mi szerettük egymást, a szerelem tehát nem lehet bűn.

A közönség nagy érdeklődése közben lépett a terembe Richter Rudolf fiatal felesége. A sudártermetű, szőkehajú, kékszemű, teltermetű fiatalasszony elfogódottan közeledett a bírói emelvény felé.

— Szívem mélyéből szeretem a férjemet, — kezdte vallomását — ő engem nem kényszerített arra, hogy felesége legyek... A nagy isten bocsássa meg a bűnömöt, de

én már akkor vonzódtam hozzá, mikor boldogult édesanyvám élt.

Szerettük egymást — törődte a kezét a fiatal asszony — s most is szeretjük egymást, ezt nem tilthatja törvény.

— A törvény megtiltja a mostoha apának — szölte közbe az elnöklő bíró — hogy a mostoha lányát feleségül vegye.

A fiatalasszony egész testében kiegyenesedett s úgy válaszolt az elnöknek:

— Én megszűntem a leánya lenni abban a pillanatban, amikor az anyám meghalt. Richter Rudolf akkor éppen olyan vad idegen volt az én számomra, mint az az ember aki innen tizezer kilométernyire él.

Most megrázó jelenet következett.

A fiatalasszony odaszaladt a börtönörök között ülő férjéhez átölelte és megcsókolta.

A börtönörök csak nagynehezen tudták az egymást szorosan átölelve tartó párt elválasztani.

A bíróság hosszasan tanácskoztott s végül kihirdette az ítéletet, amely szerint Richter Rudolfot

hathavi börtönre ítélte s egyúttal elrendelte, hogy a házasságot semmisítsék meg.

Az ítélet hallatára a fiatalas-

zony hisztérikusan kiáltozni kezdett:

— Gyalázat, igazságtalanság, el akarnak választani attól, akit a legjobban szeretek, bestiák, miféle törvény az, amely a hitvestársakat elválasztja.

A börtönörök alig tudták megfékezni a görcsösen vonagló asszonyt.

Színház

HETI MŰSOR:

Szerda: Hetényi színiiskola vizsgaelőadása. Sorozat szám 277.

Szombaton bucsuzik Darvas Ernő

A színház környekén már az álmós némaság honol. A kapuk zárva, egy küzdelmes színpad fűrésztő gondjainak pihenője terül szét mindenfelé. A nehéz ajtók e színpadon még egyszer felcsapódnak szombat este, amikor Darvas Ernő bucsuzik a váradi közönségtől az öt órai vendégben. Darvas Ernő nem kell bekonferálni a váradi publikumnak. Izgít-érget művészember, az új magyar színjátszás egyik komoly, áldozatkész, elszánt uttorója. Mert, vagy tíz-husz esztendővel ezelőtt Budapesten összeállt egynehány komoly művészember, aki lerázva magáról minden tradíciós terheket, megpróbálkozott a modern színjátszás számára hívókat szerezni. Egy éjszakai mulatóhely nappal elhagyott színpadáról hirdették az ígét ők, Thália igazi papjai, a Thália társaságba verődve. A kis társaság első tagjai Törzs Jenő, Tarray Rózsi, Somlay Arthur, Forgács Rózsi, a drága Gellért Lajos, Darvas Ernő és a többiek, akkor még csak komoly ígéretek, ma már kiteljesült valóságai a magyar színpadnak a komoly művészetbe vetett hittel álmództak az igazi magyar jövőről.

Darvas Ernő már akkor a koravén bölcselkedők stoizmusával állt a harcolók sorában s ma, husz esztendő után, még mindig fiatalos hittel, tele bizalommal várja igazi művészi ambícióinak valóra válását. Az életévek minden stá-

ciója, elkezdve a Tháliától, végig az Új színpadon, Madách színházban, Belvárosi színházban, tele nagyotakarással, apró örömmel, nagy keserűségekkel juttatta el a vidéki színpadhoz, ahol még mindig tele hittel, szerzetesi alázatsággal perzseli fel magát soha meg nem változó hitéért. Az első színpadon töltötte Váradon és nincs színházjáró ember, aki a legnagyobb szeretettel ne gondolna Darvas Ernőre. Sok forró színházi siker aktiv osztályosa, a kötelestudó művészember igazi mintaképe. Talán nem is véletlen, hogy nagy elődeinek mintájára a jutalomjáték avult mintájára bucsuztével kell megkeresnie azt a kis pénzösszeget, amellyel átmenheti magát a nagy vakáción a jövő évi szezonra. Még mindig bizunk abban, hogy a sok bukdácsoláson keresztül kitisztul az ég a váradi magyar színjátszás, ma még felhős boltzata alatt és akkor remélhetőleg Darvas Ernő jövőre is a mienk marad.

Élni azonban addig is kell és az élethez való alap mégis csak a szombati esti bucsuelőadástól függ. A nagyváradi magyar színház nagyszerű művészei kollektív aldozatkészéggel állnak mellé és a szezon egyik legnagyobb sikerű darabjában az ötórás vendégben lépnek fel, hogy a remélhetőleg zsúfolt ház publikuma előtt megcsillogtathassák művészi képességük legmagasabb skáláját.

Darvas Ernő szombat este bucsuzik Várad publikumától, örömet akar szerezni mindenkinek, hogy neki is öröme legyen. Legyen ez a bucsutalálkozás a kölcsönös öröm záloga.

— Ma van a színiiskola vizsgája. Ma este állnak a közönség elé Hetényi miniszterleg engedélyezett színiiskolájának növendékei, akik teljesen elkészülve a legjobb operettek, drámák és vígjátékok egy-egy felvonásával tesznek tanúságot művészi hivatottságukról. A színinövendékek vizsgaelőadása mindig nagy érdeklődést váltott ki a közönség köréből, az idén természetesen szintén szorongásig zsúfolt nézőtér fog tapsolni a legfiatalabb színészgenerációnak. A vizsgaelőadáson fellépnek Pécsi Ottó, Rimai Irén, Laczkák Irén, Szentesi Etta, Papp Rózsi, Baranyi Rózsi, Horváth Malvin, Hainrich Géza, Pász-

tor Ernő és Zászló Zsolt. A vizsgaelőadásra csaknem az összes jegyek elővételben fogytak el.

60 cm. széles mosóedlajn 38—
cosmanosi delain 48—
Leimer Marton F.-i-nál

Kitűnő asztali bor
1 liter

18.— lei

Vasile Conta (Halász)-utca 43.

Cinor maroken ruhák
Lei 350 2436—1

Weber Modell áruház
Strada Vlahuta (Szent János-u.) 6

Férfi ruhávasznak, mosó covercoat kelmék, kabátüsterek nagy tömegben érkeztek Leimer Marton F.-i-nál

Átköltözés miatt

zongorák, dísz tárgyak, szőnyegek, antik bútorokat olcsó árban árusítom

Sternberg.

Bul. Regele Ferdinand 14.

Neuman szinkör

Szerda: Züllés utján. Főszerepben: Asta Nielsen és Gregor Chmara.

Csütörtök: Züllés utján.
Péntek: Züllés utján.

— Züllés utján. Ez a címe annak a grandiózus filmnek, amelyben a világhírű Asta Nielsen legragyogóbb szerepét játssza. Férjével, Georg Chinával, a kitűnő rendezővel együtt olyan művészi játékot produkál, e filmben, amelyet hosszú diadalmas szereplésük alatt egy izben sem volt alkalmunk látni. A film vetítése közben Huszár László énekelni fogja betétként Váray Aladár dalszerzőnek „Oh jöjjetek ti behunytszemű esték...” c. dalát, mely lefordítva román, angol, német, francia nyelvre frappáns sikerrel kísérte végig világkörűi útjában e kitűnő filmet.

Könyvpiac szenzációja!

Olvassa el: Kellermann

Schellenberg Tesivérek

című regényét. Egyetlen könyvgyűjteményből sem hiányozhatik.

Ára: 190 — Lei

a Hegedűs Hirlapirodában.

Videkre utányét azonnal elküldjük

Francia nyomott etaminok nagy választékban 66 leles reklam árban
Leimer Marton F.-i-nál

FIGYELEM!

KEFE

es ECSETARU

mivel saját gyártmányaim nálam szerezhető be legolcsóbban Stern S. Endre festék kefe üzlet N. Jorga (Zöldfa-u.) 10

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédarálóval Valódi Franck-hoz külsőleg a megévesztésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk, ha kizárólag

Valódi Franck
a kávédarálóval

RICHTER FRANCK SOHNE SAR-BUCURESTI-BRASOV.

A buziási kurszalokban egymásra licitáltak a megrémült emberek, hogy pénzért megmenthessék életüket az áradás elől

Két fiatal leány lelte halálát a hullámokban — Épületek omlottak össze — Nyomtalanul eltűnt disznócsordák és juhnyájak

Buziáson tegnapelőtt hatalmas vízkatasztrófa történt, amely az egész községet és fűrdőhelyét elárasztotta. A vízözön oly váratlanul árasztotta el a mit sem sejtő községet és oly nagy károkat okozott, hogy hasonló szörnyű katasztrófára még azok sem emlékeztek, akik az 1912-ik árvíz katasztrófát túlélték. Este kevéssel hat óra előtt rövid ideig tartó hatalmas zápor vonult el Buziás fölött. Ez már majdnem eláult, ami fél hét óra felé irtózatossá várt.

Robajjal, dübörgéssel egy méter magas vízhullám öntötte el a fűrdő parkját. A parkon egy csendes kis patak folyik keresztül. Ebbe ömlik a park közelében egy másik patak. Szilas-tetőn a bibliai özönvize emlékeztető hatalmas felhőszakadás annyira megduzzasztotta a parkon keresztül vonuló patakocskát, hogy az egy méter magas árhullám az egész völgyet végigseperve és letarolva, oly ijesztő gyorsasággal és dübörgéssel robogott keresztül a parkon, mint egy expresszvonat.

A parkban és a kurszalokban még ott tartózkodtak, amikor az árvíz első szennyes hullamai beszakadtak a virágágyak közé. Öt perc múlva már az egész park víz alatt állott.

Fél méter magasan állott a víz a virágágyak fölött és a park vendégei páni kétségbeeséssel menekültek a pillanatok alatt mellig erővé dagadt özönvíz elől. Irtózatossá dübörgés, recsegés, ropogás között most össze-dőlő Tamády Magda telefonkezelőnk lakása, majd azon a telken lévő másik épület tornáca is eltűnt a hullámokban. Az Ávrám Jancu-utcában még öt ház dőlt össze, a völgyben pedig három épület falait mosta el az árvíz, annyira, hogy ezek is pillanatok alatt romba dőltek. Ezenkívül még hét épületet rombolt szét az özönvíz.

A hatalmas áradat a község általállományának nagy részét a völgyben találta. A nagyobb állatok a közelgő veszedelem elől nagynehezen felvergődtek magasabb pontokra, de a legelő juhnyáj és a disznócsorda nyomtalanul elveszett a fékevesztett özönvízben.

Benn a községben a házakat ellenállhatatlanul sodorta magával a víz, elárasztva az udvarokat, ahonnan a tyukok, kecskék menekült szárnyasokat ragadta magával. Eddig még felbecsülhetetlen az a kár, amelyet így is okozott az árvíz. Egyedül a buziási postamester udvaráról huszon-négy szárnyas tűnt el a tajtékzó áradatban.

Borzalmas jelenetek játszódtak le az árvíz megérkezése idején.

A mezőn egy tizenhét éves leányt sodort magával az árvíz.

Az áldozat az anyjával tartózkodott a mezőn és az árvíz oly váratlanul lepte meg őket, hogy menekülésre már nem volt idő. Az anya mégis biztonságba helyezte magát, de leányát a víz elragadta. A Fő-utcában lévő egyik házból menekülők közül

Fischer Mária 13 éves kisleány veszett oda. Holttestét csak reggelre sikerült egy összedőlő ház romjai között megtalálni.

Allítólag egy katona is elveszett az áradásban.

A fűrdő kurszalójában is borzalmas jelenetek játszódtak le

A gyanútlanul szórakozó vendégek arra döbbsentek meg, hogy az

árvíz egy pillanat alatt elborítja a parkot és helyiséget.

A vendégek asztalokra, székekre ugráltak,

de a folyton növekvő áradás ott is veszéllyel fenyegette valamennyiüket. Néhány elszánt ember megkezdte a mentést és ekkor kétségbeesett árverés kezdődött.

A vendégek pénzt ígértek a megmentőknek. Egymást licitálták túl, amikor 500, 1000, 2000 leit helyeztek kiállításba annak, aki megszabadítja őket az életveszélyes helyzetből.

Időközben az összes mélyebben fekvő utcák víz alá kerültek. Pincék, lakások, bazárok, üzletek helyiségeibe ömlött be a zavaros áradat. A parkban lévő bazárokon kívül a Fő-utcában a Pladui-, Streck-, Axner-féle üzletekben háromnegyed méter magas volt a vízállás.

A hatóságok azonnal megkezdtek a veszélyeztetett házak ki-lakoltatását. A hajléktalanná vált emberek

mellig erő vízben menekültek ingóságaiikkal.

Víz alá került a Muschong-hotel földszintje. A posta- és táviróhivatalnak már a küszöbét nyaldosta a víz.

Csak fél centiméter hiányzott, hogy a hivatal is nem került víz alá.

Az állomás épülete és a pálya is sokat szenvedett. Bakovánál a vasuti hidat elrombolta az árvíz. Emiatt az összeköttetés Bakova és Buziás között megszakadt.

A postaépület pincéjében levő dohányraktár egész készlete megsemmisült.

Itt a kár körülbelül negyedmillió leire becsülhető.

Az árvíz szerencsére épp oly gyorsan elvonult, mint ahogy meg-lepte a végigpusztított községet. Este 11 órára már csak a park csupaszon, virág nélkül maradt utai és az utcákon felhalmozódott iszap jelezte, hogy

Buziás megszabadult a pusztulás veszedelmétől.

A lakásokban és pincékben felgyűlt víz kiszivattyúzása napokat vesz igénybe.

Összeül a kisantant konferenciája a bolgár komitácik támadásai miatt Görögországot is bevonják - Mi van Athén és Bukarest között

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Cuvantul jó diplomáciai forrásból úgy értesül, hogy a bukaresti és athéni kormány közt elhidegülés állott be, ama tárgyalások következtében, amelyek a két ország közt még a Bratianu-kormány idején kezdődtek és a jelenlegi kormány alatt folytatódtak, de most szokatlan módon megszakadni látszanak.

— Ugyanis — így szól tovább a Cuvantul értesülése —, formális ajánlat érkezett Athénból szövetségi szerződés kötésére.

E javaslatot, amelyet közös megegyezéssel dolgoztak ki Mitilineu külügyminiszter egy legutóbbi minisztertanácson Averescu tábornok-miniszterelnöknek tudomására adta. A diplomatavilágnak és a görög kormányoknak nagy meglepetésére a javaslat tárgyalását elhalasztották pusztán az al az indoklással, hogy az — nem opportunus. Még egy ok volt a halasztásra, de ezt az okot nem közölték a görög kormánnyal.

Politikai és diplomáciai világban nem tekintik komolynak a halasztás okát. Mindennek következménye pedig az volt, hogy Langa-Rascanu athéni román követ többször egymásután audienciára ment Pangalos görög diktátorhoz, majd most hirtelen Bukarestbe érkezett.

A Cuvantulnak ez az értesülése — mindenesetre megerősíti

tésre szorul, annál is inkább, mert a rendszerint jólinformált Viitorul a következő szenzációs hírt közli:

— A kisantant államai valószínűleg újabb konferenciára ülnék össze, hogy a jugoszláv és román határon gyakran megismétlődő komitácik-támadások ügyével foglalkozzanak. E konferenciára meghívják Görögországot is, amelynek a bolgár határon ugyanazok az

érdekei, mint a kisantant államainak. Ugyanakkor a Népszövetséget hivatalosan értesítik a komitácik betöréseiről. E konferencián elhatározzák, hogyan fogják ellenőrizni Bulgária népszövetségi kölcsönének hovatfordítását. Ezzel az ügyvel kapcsolatosan Pangalos görög köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Langa-Rascanu athéni román követet.

X Börtönre ítélték egy tanárt, mert feleségül vette mostohalányát
Megsemmisítették a házasságot, amelyet „nem szentesíthet a szerelem”

Berlinből jelentik: Rudolf Richter középiskolai tanár tíz évvel ezelőtt feleségül vett egy özvegyasszonyt, akinek egy nyolcesztendő leánykája volt. A házaspár nem a legjobb egyetértésben élt s nem tudták egymást megérteni. De annál jobban megértette a tanár a mostohalányát és őt. Amikor pedig a mostohalány 16—17 éves lett, ez a megértés még mélyebbé vált. A szomszédok

mindenfélét süttögtak, de bizonyosat senki sem tudott.

Richterné halála után négy hónappal a tanár az anyakönyvvezetőhöz ment s feleségül vette a mostohalányát. Eisner Hildát, ez volt a lány családi neve. Az esküvő után négyhetes nászutra mentek. Hazatérve, éppen csomagjukat pakolták ki, amikor detektív állított be a lakásukba.

A detektív kijelentette, hogy a tanárt letartóztatja. A tanár megdöbbenve nézett rá.

— Ön erkölcselen merényletet követett el a mostohalánya ellen — magyarázta a detektív jóakaróan — s ezért rendelték el a letartóztatását.

Richter odavolt a bámulattól, de nem tehetett semmit, engedelmeskednie kellett, megvigasztalta zokogó fiatal feleségét, azután a detektív kíséretében eltávozott. Azt hitte, ha a rendőrségen elmagyarázza a dolgot, azonnal szabadon fogják eresztetni.

— Hogy követhettem volna el én erkölcselen merényletet a mostohalányom ellen, — érvet hiszen ő megszünt a leányom lenni abban a pillanatban, amikor feleségül vettem.

MOZI

— Repülés a föld körül. c. Atlantic slágerfilm, amely a bemutatón elért sikereket is tülszárnyalta, ez alkalommal ma mutatják be utoljára az Atlantic nyári mozgó 6 és 9 egyenegyed órakor és az Apollo mozgó 5 és 9 órakor. Hónap csütörtökön egy rendkívül érdeklősítő, teljesen új cselekményű társadalmi drámát mutat be a két mozgó. A „Végzetes első szerelem” a címe ennek a hatalmas társadalmi drámának, amely teljesen új csapásokon halad egészen újszerű témájával és mindvégig izgatón érdekes cselekményével feltétlenül a legszélesebb érdeklődésre kell számot tartson. A francia színművészet legjelesebbjei játszik a főszerepeket, akik közül ki kell emelnünk Henry Krauss-t, a franciák legnagyobb színészét, Helene Darly-t, a Rejtelmek háza főszereplőjét és Nina Vannát, akinek művészetét a Virrasztanak a fegyverek slágerfilmében volt alkalmunk bámulni. Jön: Harold Lloyd!

Jön Harold Lloyd

— A mai asszony férjet akar, de gyermeket nem. Igazi ritkaság az olyan nő, aki csak gyereket akar a férfitől, de nem akar hozzá feleségül menni. Ezt teszi a „Le a férfiakkal” című filmben szereplő francia szobrásznő, aki csak mulatságos jelenetek után megfélemségül gyermeke apjához, egy amerikai kapitányhoz. A bájos Soave Gallone és a „Quo Vadis”-ből ismert Andre Habai, ezenkívül egy két éves csodagyermek játsza a film főszerepét. A „Le a férfiakkal” című filmben kívül a Dorian-Filmszínház műsorán bemutatja még a „Kairó hercegnője” című pazar kiállítású 7 felvonásos történelmi drámát, amely mindenkinek az érdeklődésére számíthat. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Legközelebbi műsor: „Páris rózsája” Mary Philbin és Huszár Károlyival.

Üdülés

hizókura

Abbázia

legszebb helyén, az

Eléna

pensióban

Felvilágosítást nyújt a Hegedűs Kárpapíroda

A NAGYVÁRADI ESTILAP REGENYE

GRÓF KOHN

Írta: PAUL LANGENSCHNEIDER

7

Azóta közel husz esztendő múlt el — nem is csoda, ha a régi iskolatársak nem ismerték meg azonnal egymást.

A gróf leereszkedően kérdezősködött. Izidor sorsa felől és aztán önként megemlítette, hogy a gárdalovasságtól a székvárosba vezényelték, mint a herceg személyi szárnysegédjét, hogy majd később apja udvari hivatalait átvegye.

„Pardon, hogy még egyszer Lázárnak szólítom” szakította félbe önmagát a gróf, „de vigyen el engem az ördög, ha van róla halvány sejtésem is, hogyan hívják önt tulajdonképpen.”

Izidor nagyot nyelt. „Kohn” — bökte ki aztán bátran.

Holm gróf udvariassan meghajolt. „Kohn” ismételte elnyújtva, szinte hitetlenül.

„Keresztnev?” kérdezte a gróf, mintha ujoncot vizsgáztatna.

Izidor ezt is bevallotta.

„Izidor” ismételte a gróf. Minden szótagot elgondolkozva hangszorozott, mintha megfoghatatlan ténnyel állna szemben. „Tehát Kohn, minden enyhítő körülmény nélkül.”

Izidor szorongva nézett rá; nem mert a hajdani osztálytárs fölényes személyiségével szembeszállni. Bártortalanul vállalt előre hajlítva állt előtte, a gunyt eleresztette füle mellett, mint tette egykor, üldözött kis zsidófiu korában. Mintha a sok hosszú esztendő, ami azóta elmúlt, teljesen elmosódott volna.

„Nos, kedves Kohn” kezdte ismét a gróf, kissé türelmetlenül, a beszélgetést, „ön bizonyára aligha azért állt ide, hogy a tudomásomra hozza azt az örömdetes tényt, hogy hogyan hívják.” Holm gróf úgy látszik, azon a nézetten volt, hogy idejének kielégítő részét áldozta fel az iskolai barátság oltárán.

Izidor úgy érezte, hogy a tiszt le akarja őt rázni, mintha a tiszt visszariadt volna gondolatától, hogy a jövőben mutatoujját sapkájához emelve viszonznia kell a zsidó iskolatárs ünnepies köszönését. Összeszedte magát és egyenesen célja felé ment; de megint oly gyorsan beszélt, hogy szavai összezöszöltek.

„Gróf ur, akaratlanul is hallottam beszélgetését Bernerrel.” Szavai most már szaporán peregettek, mert attól félt, hogy a gróf ridegen elutasítja őt, mielőtt mindent elmondott volna. „Nem vagyok éppen rossz anyagi helyzetben, gróf ur”, folytatta sietve — „és már régi szándékom az, hogy valami hasznosat teszek a köz javára.” Ez ugyan hazugság volt, de Izidor azaz cseppet sem törődött; különben is, míg beszélt, tökéletesen meg volt győződve szavainak igazságáról. „Tökéletesen rendelkezésére állok, ért ön engem” dadogta aztán. „És ha szabadna egy feltevélt, — pardon, csak szerény kérést hozzáfűznöm” — elállt a lélekzete.

„Talán csak nem kell áttérnem zsidó hitre?” kérdezte hidegen Holm gróf.

„De gróf ur!” hebegte Izidor ijedten.

„Az bizony számomra nagyon fájdalmas volna!” dörögte a lovastiszt hatalmas vezényszóval. „Hát csak ki vele. Lázár barátom!”

Izidor elhatározottan játszotta ki utolsó kártyáját. „Gróf ur”,

kérte aggódóan, „legyen kissé segítségemre abban, hogy az ön társasága befogadjon, vezessen be engem valahová, ahol érintkezni tudok és akkor örömmel fizetem az ötszáz márkát.”

„Adjon ezret s akkor rögtön ki is vezetem”, dűnyögte Holm. „Hát egészenen elhagyta az Isten? Unatkozni és pénzétől is megszabadulni. — ezt másutt sokkal jobban tehetné. Erressze le az ujját, kis Kohn, én jót akarok tenni magával!”

Izidor kimondhatatlan csodálattal érzett; kétségtelen, hogy a gróf tudni sem akar róla. Mint delibáb foszlott szét az aranyhaju, fiatal arisztokrata nőnek, az „Idegen lány”-nak a képe, aki mindenkinek hozott ajándékot, csak neki nem: a páriának, a zsidónak.

De fájának szívóssága hosszú nemzedék öröksége ismét nem engedte, hogy elcsüggedjen. Biztos ösztönnel talált még egy utat, hogy a grófba belekapaszkodjék. Épen elég sokáig nézte a vele szemközt állónak élénkörös arcát, ahhoz, hogy kitalálja, hogy itókás urral van dolga.

Szándékosan hátrafelé lépett egyet, hogy megint beleütközzék egy táncoló párba. „Gróf ur” mondta aztán szinte kiabálva, mert a zenekar éppen teljes erővel játszani kezdett, „ha nincs jobb programja — lenne kegyes gróf ur engem megtisztelni azzal, hogy a régi idők emlékére egy poharat ürit velem?”

„Egyet nem, de többet igen”, válaszolt Holm, még mindig zsembeledve. „Megtisztelné az ön pezsgőjét, mert ezekben az utóbbi órákban nagyon kintlódtam. Az a bokr elrejt előle...”

És az óriás lovastiszt minden további nélkül elindult és egy oldalsó fiúkében nehézkesen helyet foglalt.

Izidornak az a gyanu villant át az agyán, hogy Holm minél kevesebbet akar mutatkozni az ő társaságában. De minden érzékenységet a háttérbe szorított elragadtatása azon, hogy szerencsésen belekapaszkodhatott s hogy — életében először — egy gárdatisztal egy asztalnál ülhetett.

Lopva nyitotta fel a borlapot, szeme végigskiklott a valódi pezsgők során és a legdrágábbat rendelte a pincérnél.

Amint a nemes ital a poharakban gyöngyözött, Holm egy hajtásra kiitta a magáét, jólesően szuszogott és megkérdezte:

„No most mondja meg, Kohn ur, tulajdonképpen miért is kereszteltük el mi magát akkor „Lázár”-nak?”

Izidor kötelességszerűen szintén fenéig üritette a poharat, keze reszketett a buzgóságtól, amikor uiból töltött. Máris mámoros volt; alig tudta szemét levenni a ragyogó érdemrendről, ami a tiszt nyakán függött. Sígni szeretett volna, mint valami hisztériás aszszonv.

„Miért?” válaszolta hosszan és keserűen. „Mert én kis gyöngy, védtelen zsidó voltam.”

„No, no” mondta Holm; „legyen csendben! Csak semmi szentimentalizmus!”

„Látja gróf ur”, fodytatta Izidor remegő hangon. „Hiszen ön nem

is tudhatja, mit jelent ez. Amikor itt látom magam körül a büszke, kemény embereket, kétszeresen élénkséggel áll előttem egész szomorú ifjúságom. Apám nagyon szigorú volt. Hiányzik belőlem az ifjúság napsütése, ami fiatalágunkat egészen, míg meg nem ösziünk, megőrzi. Hadd beszéljek egyetlen esetet. Bizonyosan emlékszik ön arra a kirándulásra, amelyet egy szombat délután, hatodik gimnázista korunkban rendeztünk a közeli tengerszemre, ahol azán oly rettenetesen megáztunk. Még pontosan emlékszem, hogy szolgál jött ön elé köpennyel. Én a kirándulásra én egy márkát kaptam, ötven pienniget haza kellett vinnem belőle. Mikor es csuron vizesen hazaengedett bennünket tanárunk. Én azt hittem, hogy csak negyvenöt pienniget költöttem el és így megszerztem magamnak az élvezetet, amit régóta oly forrón vágytam: zölevélen egy barpa cserebogarat — cukorból. Mint valami kincset úgy vittem haza. De amikor szülői ház előtt még egyszer megolvastam vagyonomat, láttam, hogy csak negyvenöt pienniget maradt. Öt piennig hiányzott. Kétségbeesetten rohantam visszafelé az utcán; szememből patakzott a könny, a járókelők megdöbbenve nézték utánam. A bolt zárva volt. És ekkor egy magános kőfalhoz börtam, reményvesztetten, félelemtelreszkette, ifjú életem így letört. Az egész hideg éjszakán át ott álltam. Kora reggel rendőr kísért haza; egyedül nem mertem volna hazamenni. Ez volt az én ifjúságom gróf ur. És otthon csomóban áll az arany.”

A tiszt rándított egyet a vállán. „Örüljön neki, kedvesem, hogy az apja takarékoskodott; ma aztán maga nevethet mindezen.”

„Ön könnyen beszél, gróf ur”, válaszolta Izidor. „Ön az ember társadalom csucsán áll. Önnek ad mindent a világ: fényt, becsülést és gazdagságot.”

A lovastiszt álmélkodva nézett rá. „A társadalom csucsán!” mondotta megvetőleg. „Jó Isten! Olyan az, mint a hegy; előbb mindenki fel akar rá mászni, aztán meg örlül, ha éppen, egészségesen leszállhat róla. És emellett — éppen én! Egy lovassági kapitány, aki udvari szolgálatba helyeztette magát, hogy itt majd egykor az udvari kapus szerepét játssza!”

Izidornak egy gondolat villant át az agyán. Megint kezében érezte fegyverét; és ugyanakkor a kimondhatatlan hála érzése fogta el az arisztokrata iránt, aki vele egy asztalnál ivott, s oly nyíltan beszélgetett vele, mintha hozzá hasonló emberrel volna dolga. Hát ha valóban nem gazdag a gróf, hát ha szüksége van pénzre? Szíve reménytelő dagadt. „Gróf ur” kezdte óvatosan, „ha tudná, ha szabad volna...”

„Mindent szabad, csak pénzt ne kínáljon nekem”, szakította félbe nyersen a gróf.

„De...” dadogott Izidor ijedten. „Arra egyáltalán nem gondolok.”

„Mert aki azt akarja, hogy az emberi társadalom csucsára felenvedjék, Kohn ur, annak kell, hogy legyen egy valamije és pedig: tapintata.”

„Persze, mindenesetre, — sok tapintat, gróf ur” hebegte Izidor. „Ezzel tökéletesen tisztában vagyok. Csak azt gondoltam, hogy alkalmilag, szükség esetén... Kézkezet mos.”

(Folytatjuk.)

A béke feltételei: választott bíróság és leszerelés

Lloyd-George érdekes pacifista beszéde

— Az Estilap eredeti távirata —

Londomból jelentik: A keleti tőrékvések előmozdításával foglalkozó hetedik összejövetelen Lloyd-George is felszólalt beszédében élénk viszhangot keltve, — ezeket mon-

— A legborzalmasabb háboru csak ezután következik be, ha a világ ijúsága nem tagadja meg a háboru szükségességét. A békének két feltétele van: választott bíróság és leszerelés. A fegyverkezés mindig kísértés. Az 1870—71-es

háborut is arra lehet visszavezetni, hogy a franciáknak új fegyverük volt, amelyet ki akartak próbálni. A franciák mostani fegyverkezésükkel ugyanebbe a kísértésbe esnek; az ijúságnak kell tehát kezébevenni a béke ügyét.

Megint gyerek-razzia volt az éjszaka Váradon

Hatvannyolc fiatalok töltötte az éjet a rendőrség fogdájában

Az Estilap már nem egyszer felhívta a figyelmet arra, hogy a módszer, amellyel Nagyváradon a fiatalokakat „védelem”, nemcsak hogy nem szolgálja a kívánt célt, hanem egyenesen destruálja azokat a fiatal lelkeket, akik — sokszor hibájukon kívül — a rendőrség kezére kerülnek. A fiatalok elleni razziáról van szó, amelyet úgy látszik, rendszeresíteni akarnak Váradon és pedig abban a formában, amelyről csak legutóbb írtunk ki, hogy milyen káros következményekkel járhat. Énny az, hogy a fiatalokak védelméről szóló törvény módot nyújt a hatóságoknak arra, hogy a gyermekek erkölcsi életét, különös tekintettel az éjszakára, figyelemmel kísérjék. A törvény alkalmazása azonban nemcsak szigorúságot, hanem elsősorban tapintatot, még pedig nagyon sok tapintatot igényel, mert különben könnyen megtörténhetik, hogy a fiatalokak védelme helyett — akaratlanul is — a fiatal bűnözők szaporítása lesz az eredmény.

Tegnap este ismét razzia volt Váradon a fiatalokak ellen. A razzia eredménye

ismét tekintélyes volt: 68 fiút és leányt szállítottak a rendőrségre, akiknek nagyrésze az egész éjszakát ott töltötte a fogdában. Hogy ez az éjszakai meghurcoltatás és megszállás ezekre a — meggyőződésünk szerint — sokszor ártatlan gyermekekre milyen hatással volt, azt majd a következők fogják megmutatni. Hatvannyolc gyermek töltötte álmatlanul, átvirrasztva az éjszakát a rendőrségen. Mikor Nesselrode bíró úr a villanyfényes éjszakában elfogatta őket, még vidám apróságok, akikben csak a razzia kelt pillanatnyi ijedséget. Ma reggel mindenkinek, aki csak látta az elgyötört, kimerült arcukat, — megesett rajtuk a szíve.

A razzián különben a fiatalokak bíróságának vezetője dr. gróf Nesselrode Károly személyesen vett részt. Horváth rendőrigazgató és két detektív kíséretében csaknem mindenütt megjelent és a razziát lefolytató tíz csoportvezető részéről személyesen is külön informáltatta magát.

Összesen 68 előállítás történt. Ezek közül kilenc nagykorú csavargó, akik kivétel nélkül a dologházba kerülnek.

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	325 pénz	320 árú
Dollár	219 —	220 —
Cseh korona	644 —	648 —
Svájci frank	4230 —	4250 —
Osztrák schilling	3075 —	31 —
Francia frank	—	—
Angol font	1062 —	1067 —
Olasz lira	690 —	710 —

Bukareshti zárlat

(déli 12 órakor)

BUDAPEST	—	—	3230
BÉCS	—	—	30.90
PÁRIS	—	—	4.50
LONDON	—	—	1067
ZÜRICH	—	—	4240
MILANO	—	—	6.95
NEW-YORK	—	—	220 —
PRAGA	—	—	646

Egy tíztagú családot agyonvert a jég

Ötvenkilenc halottja van már a szerbiai Bisztrica áradásának

Belgrádból jelentik: A Petyó környéki borzalmas árvízpusztításról most érkeznek az első pontos jelentések. A Bisztrica folyó áradása az Estilap tegnapi híradása szerint negyven áldozatot követelt, újabb távirat szerint pedig

az áldozatok száma ötvenkilencre emelkedett. Az áradás álmában ért és sodort magával negyvennégy gyereket és aszszonvt.

Razista közelében a folyó áradá-

sáról figyelmeztették Bajram Kamet, a környék leggazdagabb emberét, aki úgy akart menekülni a hőmpolygó folyó elől, hogy két kocsi helyezett el tíztagú családját és ki akart kerülni a Bisztrica elől. A kocsi azonban nehezen tudott haladni a nagy esőzés miatt és a család elfáradva az utól, az éjszakát szabad ég alatt töltötte.

Éjszaka tojásnagyságu jég esett és a szó szoros értelmében agyonverték a családot.

A háztulajdonosok küldöttsége Tulbure tanácselnöknél

A nagyváradai háztulajdonosok Szövetségének küldöttsége Lengyel Zsigmond dr. főtitkár vezetése mellett tisztelő látogatást tett Tulbure Györgynél, a város ideiglenes tanácsának elnökénél és kérte a tanács elnökét, hogy miután a Háztulajdonosok Szövetségének országos kongresszusát augusztus elsején Nagyváradon rendezik, erre a célra a közgyűlési termet engedje át. Az elnök a kérést teljesítette, s ígéretet tett, hogy maga is részt vesz a kongresszuson.

A Royal-étterem árdragítási perében szakértőket foglalkoztatni

Ma tárgyalta Stupariu dr. városi írásbíró azt az árdragítási pert, amelynek vádlottja Feuerstein Henrik, a Royal-vendéglő berlője. Feuerstein ugyanis tíz lejt számitott az őszi barack darabjért és hat lejt egy kajszinbarackért. A mai tárgyaláson Feuerstein azt akarta bizonyítani, hogy csaknem ráfizet a barackra, még a tíz, illetve a hat lejes árak mellett is. Kérte szakértők meghallgatását.

A bíróság most külön beidézi vagy három szakértőt a szombati folytatolagos tárgyalásra.

Szerencsétlenség híre terjedt el ma a váradai személyvonatról

Ma délelőtt híre terjedt, hogy a Kolozsvár felől reggel érkező személyvonatot szerencsétlenség érte. A vonat három óras késéssel déltáj felé futott csak be. Az történt, hogy Aranyos-

gyéresen a mozdony felmondta a szolgálatot, s míg Kolozsvárról segélymozdony érkezett, a vonat ott vesztegelt. A szerencsétlenség híre tehát airtalan volt.

Fontos miniszteri értesítés a kisebbségi iskolák részére

A közoktatásügyi minisztériumtól ma a nagyváradai tanterületi főfelügyelőséghez kormányrendelet érkezett, amely felszólítja a felügyelőket: tanácsolják a népkisebbségi iskolák igazgatóságának, hogy a tanulók a jövő iskolai évben

hetenként három napon a tanárokkal és egymás között is lehetőleg románul beszéljenek, hogy a nyelvben gyakorlatuk legyen. A körrendelet aláhúzza, hogy tanácsról és nem kategorikus rendelkezésről van szó.

Magyarország beszüntette a kedvezményes vizumokat

A magyar külügyi kormány értesítést küldött külföldi követéségeihez, s közli velük, hogy a kedvezményes vizumokat megszünteti. Mostantól kezdve embervédelmi kiállítás, a pesti cserkész táborozás alkalmából engedélyezett kedvezményes vizumadások nincsenek többé érvényben. A kiadott igazolványok legfeljebb kedvezményes vasúti utazásra jogosítanak, s a vizumot ezen-

tul teljes egészében meg kell fizetni.

Az intézkedésnek minden jel szerint az az oka, hogy az SOS kiállítás erkölcsileg nem tulságosan sikerült, mert a kiállítás alkalmából Budapestre özönlött idegenek csak lepecsételték igazolványaikat, s a nyújtott kedvezmény mellett igazán nem volt előbbre való maga a kiállítás.

